בשאינו ניטל באיגדו דמר סבר כיון דיש

בראשו גלוסטרא תורת כלי עליו ומר סבר

כיון דאינו ניטל באיגדו לא: מתנר 6 נגר

הנגרר נועלין בו במקדש אבל לא במדינה

והמונח כאן וכאן אסור ר' יהודה אומר

המונח מותר במקדש והנגרר במדינה:

תנו רבנן איזהו נגר הנגרר שנועלין כ"ל" מנו רבנן איזהו

במקרש אבל לא במדינה כל שקשור

ותלוי וראשו אחד מגיע לארץ רבי יהודה

אומר (6) זה אף במדינה מותר אלא איזהו

נגר שנועלין במקדש אבל לא במדינה כל שאינו לא קשור ולא תלוי ושוממו

ומניחו בקרן זוית אמר רב יהודה אמר

שמואל א הלכה כרבי יהודה בנגרר אמר

רבא ב והוא שקשור בדלת איני והא רבי

מבלא איקלע למחוזא וחזא לההוא דהוה

תלי בעיברא דדשא ולא אמר להו ולא

מידי ג ההוא ניטל באיגדו הוה רב אויא

איקלע לנהרדעא חזייה לההוא גברא דהוה

קא קמיר בגמי אמר דין לא נמרוק בעי

רבי זירא נקמז מהו אמר רב יוסף מאי

תיבעי ליה לא שמיע ליה הא דתניא י נשמט

אסור נקמז מותר ורבי יהודה אמר נקמז

אף על פי שאינו נשמט אסור ואמר רב

יהודה אמר שמואל הלכה כרבי יהודה

בנקמז ומעמא מאי אמר אביי משום

דמ^יחזי כבונה בעא מיניה רב נחומי בר

זכריה מאביי עשה לו בית יד מהו אמר

ליה בוכנא קאמרת איתמר אמר רב נחומי

בר אדא עשה לו בית יד מותר ההוא

נא א ב ג מיי' פכ"ץ מהל' שבת הלכה י וטוש"ע א"ח סי׳ שיג :מעיף א

:נטוש"ע שם סעיף בן: גב ה מיי פכ"ה מהלי שבת הלכה ו סמג סה טוש"ע א"ח לאוין סה טוש"ע סימן שח סעיף ב [וברב אלפס שבת פר :[:7)

נג וז מיי׳ פכ״ב מהל׳ שבת הלכה [כז] כט סמג שם טוש"ע א"ח סי" שטו סעיף ב: גד ח מיי שם הלכה כט מוש"ע שם סעיף א

בהג"ה: גה טימיי שם הלכה ל :טוש"ע שם סעיף יא

רב ניסים גאון מאי טעמא מוסיף על אהל ארעי הוא ושפיר דמי. עיקר דיליה בפר׳ כל הכלים ניטלין בשבת, התנן פיקק החלון ר׳ אליעזר אומר בזמז שהוא קשור ותלוי פוקקין בו. . ובגמ' גרסי אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנז הכל מודין שאין עושין אהלי עראי בתחילה ביום טוב ואיז צריד לומר בשבת. שר׳ אליעזר אומר אין מוסיפין ביו"ט ואין צריך לומר בשבת. וחכמים בשבת. אומרים מוסיפין בשבת ואין צריך לומר ביום טוב. ואיתה נמי בפרק תולין . את המשמרת

רבינו חננאל (המשך) שאינו קשור בדבר שיכול להעמידו. וכיון דאינו באיגודו. ניטל ניטל באיגודו, לא ניקטור^{ל)}. כלומר אין סוגרין כדגרסינן טרוקו י ניקטור^{ל)}. גלי סגרו הפתחים. פי׳ שמואל הלכה כר׳ יהוד׳ דאוסר בניקמן משום דמיחזי כבונה. משום דמיחזי כבונה. דמפורש בירושלמי, ר׳ יעקב בר אחא כשם רבנז. מדרו זהו הנקמן בראשי אצבעותיו^כ) וכיון . דמדדהו נראה כי בונה. בית יד נעשה כבוכנא ושרי. ההיא שריתא. פי' דהוה שקלי לה עשרה ושדו לה אדשא, והוה חזי להו ר' פדת ולא אמר להן ולא מידי, אמר זו תורת כלי עליה, והוא שהיא לאסיתא ... , מכתשת גדולה מחזקת אדרב ואמר מר שמואל תורת כלי עליה ושרי לטלטולה. פי׳ הני כיפי כמין קרשים דארבא. כפופין על גבי הספינה וכשתהיה החמה קושרין באותו טבעות מחצלאות באחון טבעות מוזכאחו ופורסין אותה על גבי הספינה מפני החמה. (עכשיו) ואי הני כיפי חשובין כאהלים, דקיימא לז אוהלי טומאה טפח. הקרש לזה הקרש שלשה כלבוד דמי, נעשו כל הקרשים כולן כאילו הקרשים כולן כאילו לבודין והנה הם אהל. בשבת . למחר

גלוסטרא ומתניתין דלעיל דדלת שבמוקלה והדקין שבפירלה דבעי שיהו גבוהים מן הארץ נראה לפרש אע"ג דיכול לעמוד ע"י אותו חבל מ״מ אינו ניטל באיגודו שאם היו רוצים לטלטלו ממקום למקום ע"י אותו חבל היה נפסק משום הכי לריך שיהיו גבוהים מן

הארץ ואתיא נמי כר׳ יהודה דכוותיה פסקינן דאי הוה ניטל באיגודו אפילו נגרר ובלא גלוסטרא ואפילו הטיר בעיברא דדשא מתיר רבי יהודה כדמוכח הכא:

הלכה כר"י בנגרר. פירש בקונטרס דנועלין בו במדינה אבל במאי דשרי מונח במקדש לית הלכתא כוותיה:

נקמז מהו. פירוש עד השתח הוה איירי כשהאסקופה גבוהה ואין החור נוקב עד לארץ והשתח בעי חם החור הולך עד שנכנס ונועץ בקרקע ודמי טפי לנונה: ההוא שריתא דהוו מדלו לה בי עשרה. ואם תאמר דאמרינן סוף במה מדליקין (שבת דף לה.) גבי חלתא אמר אביי בעי מיניה דמר אפילו בת תרי כורי ולא שרי לי ויש לומר דלא דמי דחלתא אין רגילות לטלטלה בחול כלל אבל האי שריתא דרכה לטלטלה חמיד בחול לנעול הדלת משום הכי שרי ים: לא אמרן אלא שאין בשיפועה מפח. פירט בקונטרם שיש כילות קטנות סמוכות זו לזו ואין בכל אחת טפח ותימה דלימא לבוד מכילה זו לכילה זו ונמצא שיש בשיפועה טפח ויש לומר דהא דחשיב ליה אהל לעיל על ידי לבוד דהיינו לענין שיוכל להוסיף למחר בשבת אבל לא מסתבר שיחשב בכי האי גוונא עשיית אהל לאסור עליו לעשות בשבת דאטו יהיה אסור לנטות בשבת שני חוטין תוך שלשה משום עשיית אהל:

ה שריתא דהוה בי רבי פדת דהוה מדלו לה בי עשרה ושדו לה אדשא ולא אמר להו ולא מידי אמר תורת כלי עליה ההיא אסיתא דהות בי מר שמואל דהוה מחזקת יי אדריבא שרא מר שמואל למישדייה אדשא אמר תורת כלי עליה: שלח ליה רמי בר יחוקאל לרב עמרם נימא לן מר מהלין מילי מעלייתא דאמרת לן משמיה דרב אסי בכיפי דארבא שלח ליה הכי אמר רב אסי י הני כיפי דארבא בזמן שיש בהן מפח אי נמי אין בהן מפח ואין בין זה לזה שלשה למחר מביא מחצלת ופורם עליהן מאי מעמא מוסיף על אהל עראי הוא ושפיר דמי הנהו דכרי דהוו ליה לרב הונא דביממא בעו מולא ובליליא בעו אוירא אתא לקמיה דרב א"ל י זיל כרוך בודייא ושייר בה מפח למחר פשמה ומוסיף על אהל עראי הוא ושפיר דמי ® אמר רב משום רבי חייא דוילון מותר לנמותו ומותר לפורקו בשבת י בילת חתנים מותר לפורקה ולנטותה בשבת אמר רב ששת בריה דרב אידי ' לא אמרן אלא שאין בגגה מפח אבל יש בגגה מפח אסור וכי אין בגגה מפח ® לא אמרן אלא שאין בפחות משלשה סמוך לגג מפח אבל יש בפחות משלשה סמוך לגג מפח אסור וכי אין בפחות משלשה סמוך לגג מפח גמי לא אמרן אלא שאין בשיפועה

אולם ועומד כמו כיפה ומרחיק כחלי אמה ונועץ אחר וכן על פני כולה ופורסין בגדים ומחללות של גמי להגין מפני הלנה והגשמים: שיש בהם טפק. שרוחב של מעגל טפח דבליר מטפח לא הוי אהל אבל כשרוחב טפח מקרי אהל נמלא שם אהל עליו מבעוד יום וכשהוא פורס עליו הבגד למחר אינו אלא מוסיף: אי נמי אין ברחבו טפח ואין בין זה לוה שלשה. דאיכא למימר לבוד: דכרי. אילים: דביממא בעו טולא. מפני השרב: ובליליא בעו אוירא. הנאת הקור מפני הבל הקיץ ובימות החול היו פורסין עליהן מחללות ביום ונוטלין בלילה: אפא לקמיה דרב. מה נעביד להו בשבתא: כרוך בודיא. כשתסלק המחללת מעליהן לפנות ערב שבת אל תסלקנה כולה משם אלא הוי גולל אותה וכורך מעל הגג ושייר בה טפח פרוסה דלהוי עליה שם אהל: ולמחר פשטיה. דהוי תוספת ושרי: וילון. כנגד הפתח ללניעות: מוחר לנטוחו. דלאו אהל הוא דלא קביעא החם אלא כן דרכו לינתן ולהסתלק כדלת בעלמא: כילם חסנים. לאו אהל הוא מפני שאין לה גג למעלה רוחב טפח מפני שהיא נחונה בשיפוע והיא יריעה שפורסין סביב למטה לישן: שאין בפחום משלשה סמוך לגג טפח. שנתונה באלכסון קצר שכשאתה מודד רחבה למטה משלשה לגגה אין בו רוחב טפח דהוי כוליה דופן ואין כאן אהל כלל אצל הרחיבה עד טפח בתוך שלשה לגגה כאילו גגה טפח דמי ואסור לנטותה:

בשיפועה ובלילה בעו אוירא, ואתא לקמיה דרב וא"ל זיל כרוך בודייא ושייר בה טפח פרוס, ושדייה (לדיר) [לבודייא] על גבי עצים מערב שבת, וליהוי הבודיא כרוכה על גבי עצים לילי שבת כדי שיהא האויר נכנס על הצאן ומחר בשעת החמה בר בית בית המדיא וכסה בה העצין להיות להן צל. דכיון דהוה בה מאיתמול פריסה מקצת הבודיא טפח, נעשה אותו פרוס גם שאר הבודיא וכסה בה העצין להיות להן צל. דכיון דהוה בה מאיתמול פריסה מקצת הבודיא טפח, נעשה אותו טפח מאיתמול אהל, עכשיו מוסיף על אהל עראי אתה ושרי לך. וילון, פיי פרוכת. אמר שמואל משום רי חייא כילת חתנים מותר לנטותה וכר׳. אבל יש בגגה טפח, או פחות משלש סמוך לגג רחב טפח, או נחתא מפוריא טפח, או אית כשאין ניטל באיגדו. שהחבל דק ואם היה רולה ליטלו משם לטלטלו ע"י אותו חבל מיד נפסק. ר"א סבר כיון דאינו ניטל באיגדו דהוה כמי שאינו קשור ותנן לקמן נגר המונח שאינו קשור בדלת אין נועלין בו והאי נמי מונח הוא ומשום גלוסטרא לא שרי

ליה ורבי יומי חבר גלוחנורא מהניא

ליה דכיון דכלי הוא לא הוי כבנין: נגר הנגרר. שקשור מתני' בדלת אבל אינו תלוי שהחבל ארוך ומתוך שנגרר אינו נראה כקשור וכשאין בראשו גלוסטרא קאמר: נועלין בו במקדש. דשבות בעלמה הוא דאינו בונה ממש הואיל וקשור לכך אלא הואיל ונגרר מיחזי כבונה ואין שבות דרבנן במקדש דלא גזרן שם": והמונה. שאינו קשור כלל הוי בנין ממש ור' יהודה סבר לאו בנין ממש הוא אלא דומה לבנין ובמקדש לא גזרו שבות: גבו' וה אפי׳ במדינה מוחר. הואיל וקשור אף על פי שאינו תלוי: הלכה כר' יהודה בנגרר. דמותר אפילו במדינה אבל לא במונח דשרי ליה רבי יהודה במקדש לית הלכתא כוותיה דכיוו שאינו קשור שם בנין גמור הוא כשאר נגרים שנועלים בכותלים והבונה כל שהוא חייב ומלאכה דאורייתא לא הותרה במקדש חוץ מהקרבת תמידין ומוספין וקרבנות לבור שדוחין את השבת מגזירת הכתוב: והוא שקשור בדלת. עלמה דמוכח שפיר ולא שקשור במזוזה: ניטל באיגדו. כלומר קשור היה בחבל חזק: דין לח נטרוק. זה לח ינעול שחינו קשור דכמחן דליתיה לגמי דמי: נקמו מהו. שנכנס הנגר בחור האסקופה ונפחת אותו החור ויולא הנגר ללד הקרקע ונועץ בקרקע. ועד השתא איירי כשהאסקופה גבוהה ואין החור ניקב עד לחרן: נשמט. שנפסק החבל שהוא קשור בו והרי הוא מונח בקרן זוית כשפותה אותו: עשה לו בית יד. לנגר שאינו קשור כלל ותחב בית יד באמלעיתו ודומה למקבת דהשתא ודאי מוכח מילתא הוא דכלי הוא מהו לנעול בו: בוכנה קחמרם. הח ודחי שרי. בוכנא מקבת וכותשין בו חטין ותבלין: שריסת. קורה כמו בלל קורתי (בראשית יט) (ט בטלל שרותי: בי עשרה. כלומר משאוי עשרה בני אדם היה בה ואפילו הכי לא אסר עלייהו: ושדו ליה אדשא. לסומכה בלילה: סורס כלי. שראויה לישב עליה: אסיתא. מורטיי"ר: אדריבא. לתך חטין ט"ו סאין חלי כור: כיפי דארבא. אולמות שעושין בספינה שנועלין כעין מעגלין שקורין לרק"ל ראשו אחד בדופן זה של ספינה

ל) שבת קכו., ב) שס,ג) [תוספתל פ״ח ה״ח נו [מוסטמון ע"ש], ד) [גיר' הערוך ארדבה פי' ארדב חלי לתך], ה) שבת קלת, ו) שם: מה: ע"ש. ז) ופסחים סה.ו. ד"ה ואפילוז.

הגהות הב"ח

(א) גמ' רבי יהודה אומר (זה אף) מא"מ ונ"ב ס"א אף זה: (ב) שם וכי חיו בגגה טפח נמי לא אמרן: (ג) רש"י ד"ה שריתא וכו" קורתי מתרגמינן בטלל:

לעזי רש"י

מורטיי"ר. מכתש. צרק"ל [צירקליי"ש]. חישוק.

מוסף רש"י

בגר. יתד שתוקעין כחוי שבמפתן ונועלין בו את שקשור בדלת אלא שראשו נגרר לארץ, נועלין בו במקדש. דכיון דקשור נו מיוחד ועומד הוא לכך וכבר נבנה בנין זה מבעוד יום ואין בו אלא גזירת שבות מדבריהם ואין שבות (שבת נתקום (שבור קבו). והמונח. שאינו קשור כלל אלא כשהוא שומטו מן החור מניחו ע"ג קרקע, הלכך כשתוקעו בשבת בונה הוא, ואיסורא דאורייתא הוא אף במחדש (שם). נח מותר במקדש. דמתוקן מאתמול לאו בונה הוא (שם). בל שקשור ותלוי. כאשו העליון אבל ראשו התחתון מגיע לארץ (שם). וילון. מסך שכנגד הפתח, מותר לנטותו. שאין אהל אלא מי שעשוי כעין גג (שם קלח.). כילת חתנים. לא דמיא לשאר כילות, ששאר כילות פרוסות על גבי קינוף שהיא לד' רגלים ויש לה גג דהוי אהל ושל על גבי נהליטיו שאינם אלא שנים באמצעית המטה וקנה נחון עליהם והבגד נחון עליו ונופל לכאן ולכאן ואין לה גג טפח הלכך לאו אהל הוא וכעי"ז שם מו.) •(.1n משלשה. שהיא הולכת ימתפשטת למטה קלח:). שאין בשיפועה טפח. שחין כל לד ולד מכנגד אמצעיתו, דהיינו איי ברחבו למטה ית וכילת חתנים אינה עשויה לישן תחתיה (שם).

רבינו חננאל

בשאינו ניטל באיגודו, כגון שהיה קשור בגמי ר׳ [יוסי] סבר כיון דיש בראשו גלוסטרא, פי׳ בו אפו במוספוא, כ רומנא והיא כמין אחיזת מנא, תורת כלי עליו לטלטלו. אלעזר סבר כיון דאינו באיגודו ניטל מטלטלינן ליה. ומפורש בתלמוד ארץ ישראל אמר רב יוסי מי שמתיר עושה הנגר טפל לגלוסטרא, והאוסר עושה גלוסטרא טפילה לנגר. איזהו נגר

ודברי הכל כי הגלוסטרא כלי הוא. נגר הנגרר נועלין בו במקדש אבל לא במדינה. והמונח כאן וכאן אסור. ר' יהודה אומר המונח במקדש שמותר כו'. ת"ר איזהו נגר הנגרר שנועלין בו במקדש כו'. אמר רב יהוד' אמר שמואל הלכה כרבי יהודה. אמר רב יהודה והוא שקשור ותלוי בדלת. ואם ניטל באיגודו אפי תלוי אלא בבריח של דלת מותר כר׳ טבלא. רב הונא איקלע לנהרדעא חזייה לנגר דהוה קטיר בגמי. אמר דין, אינו ניטל באיגודו

וראשו שני בדופן זה והוא כפוף כמו

'כילה

/กฤท กฤท